

Szolgálatomat írom kegyelmednek

Misszilis és fiktív levelek; naplók, emlékkönyvek, dedikációk
és alkalmi feljegyzések a régi magyar irodalomban

Szolgálatomat írom kegyelmednek, mint szelvényes. Azonjómval Angomnak.
Istentől minden jótát, kívánok t: meg ígátni mint az d:
tanain közzöllet egytemben. Magamvallajátia felül kegyelmed Az
zoniom azé evatom stáimre. Saba mint Eszokkal közne so ejsz
ben magdol: de vram n: k: yeri betegs. most megis többáon
magdol: Develms Atromom. Az d: megcsigélen gondolt, is ake
vattabul formalt es békésyüelen int tenelt meg eluastam, táber.
egy gionörköfóm mint az giongy balafoak, mi lov n: balafoak giongy
széj fegedua, meg telik giongyöklet. Azol közösit alyt szíj sörömi
ben, melliket kóhaja tyje kóbelben. Az ugy mint az széj bala
jon jótalo kis müllalás, kék nagy müllalaggal magdolak ebéllet,
mi lov felisekben egy nótámiat hatnal uletlen találna. az nagy d:io
mólkben. nem tudják, hámasban melliket kötelekésit, in d:ical m:ster
Az nagy dak hazunknál (tudom uokat annal) mi lov kóvicsélen
be, megjel be kóvicsébe, hogy ha meg teliktem, melliket kék kóvicsé
ületésit, nagy ületés, az kóvicsé kóvicsében. Nem tudom melliket kóvicsé

Körmend, 2010. május 26–29.

Levél Thelegdy Kata aláírásával ángyának (részlet)

Kedves Munkatársunk!

Éltig való készséges szolgálatunk ajánlása után, tisztelettel értesítjük KeGYelmedet, hogy az MTA Irodalomtudományi Intézetének Reneszánsz Osztálya az egyetemek régi magyar irodalmi tanszékeivel, a Magyar Országos Levéltárral, az Országos Széchényi Könyvtárral, Körmend városával, a körmendi Dr. Batthyány-Strattmann László Múzeummal és a Vas Megyei Múzeumok Igazgatóságával közösen, *Szolgálatomat írom kegyelmednek* címmel, 2010. május 26–29. között – ülésszakjaink hagyományos időpontjában – misszilis és fiktív levelek; naplók, emlékkönyvek, dedikációk és alkalmi feljegyzések témakörében kíván régi magyar irodalmi konferenciát rendezni Körmenden, a Batthyány-várkastélyban.

Kedves Munkatársunk, arra kérjük, hogy mielőbb válaszoljon: kíván-e a konferencián részt venni és előadást tartani a nevezett témakörök valamelyikéből? (Címet és rövid tartalmi ismertetést kérünk.) A szervezőbizottság fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett témajavaslatok közül választhasson. Részvételükre, illetve javasolt előadásukra vonatkozó válaszukat, e-mail-ben, vagy postai úton, legkésőbb **2009. november 30-ig**, a szervezőbizottság címére kérjük eljuttatni. (A konferencia szervező titkára: *Sántha Teréz*, tudományos titkára: *Szentmártoni Szabó Géza*.) A szállásokról, azok költségeiről és más tudnivalókról következő, feltehetően januári leve-lünkben nyújtunk tájékoztatást.

A konferencia tervezett programja, a témajavaslatok és a rájuk vonatkozó ajánló bibliográfia az alábbiakban olvasható.

Kelt Budapest, 2009. október 28-án, Szent Simon és Thaddéus Júdás apostolok napján

Baráti köszöntéssel, KeGYelmed kész szolgálái,

a SZERVEZŐBIZOTTSÁG

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZET
RENEZÁNSZ OSZTÁLY, 1118 Budapest, Ménesi út 11-13.

☎ (1)279-2760, Fax: (1)385-3876 🌐 www.iti.mta.hu ✉ terez@iti.mta.hu

A konferencia színhelye
KÖRMEND, a Batthyány-várkastély színházterme

A KONFERENCIA TERVEZETT PROGRAMJA

2010. május 26., szerda, délután 4 óra

MEGNYITÓ

A Klaniczay-díj átadása

délután 4 óra 30 perc

ELSŐ ÜLÉS

este 6 óra: A Dr. Batthyány-Strattmann László Múzeum megtekintése

este 8 óra: Fogadást ad Bebes István, Körmen város polgármestere.

május 27., csütörtök, délelőtt 9 óra

MÁSODIK ÜLÉS

május 27., csütörtök, délután 3 óra

HARMADIK ÜLÉS

csoportkép készítése a várkastély előtt

este 6 óra: Körmendi séta

este 8 óra: Hangverseny a színházteremben

május 28., péntek, délelőtt 8 óra

EGÉSZ NAPOS KIRÁNDULÁS

Autóbuszos kirándulás Aquila János, Janus Pannonius és a Zrínyiek nyomában a Mura és Dráva folyók mentén, (Szlovénia, Ausztria és Horvátország érintésével) 230 km hosszú útvonalon:

Körmen – Velemér – *Magyarzombatfa* –//– Nagytótlak (Selo) – Mártonhely (Martjanci) – Mura-zombat (Murska Sobota) –//– Regede (Bad Radkersburg) –//– *Regede (Gornja Radgona)* – *Ljutomer* – Ormosd (Ormož) –//– **Varasd (Varaždin)** – *Zrínyifalva (Kuršanec)* – Csáktornya (Čakovec) – Szentilona (Šenkovec) – *Muraszerdahely (Mursko Središće)* –//– Alsólendva (Lendava) –//– *Rédics* – Körmen.

május 29., szombat, délelőtt 9 óra

NEGYEDIK ÜLÉS

május 29., szombat, délután 3 óra

ÖTÖDIK, ZÁRÓ ÜLÉS

ete 7 óra: Búcsúvacsora a Korona Étteremben (Rákóczi Ferenc u. 4.)

május 30., vasárnap délelőtt: hazautazás

A KONFERENCIA LEHETSÉGES TÉMAKÖREI CÍMSZAVAKBAN

a levélírás elmélete
a régi magyar levelek stílusa
levélformulák, megszólítások
levélmintakönyvek
egyres családi levéltárak misszilis anyagának áttekintése
kiadatlan levelek
fiktív levelek
hamisított levelek

nemzetközi és hazai levelezés
humanisták levelezése, tudóslevelek
jeles levélírók (Vitéz János, Dudith András, Wesselényi Ferenc, Zrínyi Miklós etc.)
írói levelek
irodalmi műbe szőtt levelek
epistola familiaris
epistola dedicatoria (kéziratos és nyomtatott könyvekben), az olvasóhoz
versidézetek levélben
rímes próza a levelekben
szerelmeslevelek
házastársi levelezés
asszonyok, lányok levelei
gyermekek, ifjak levelei
tudósító levelek
meghívólevelek
katonai levelezés
párbajra hívó levelek
peregrinusok, zarándokok, bujdosók levelei
börtönlevelek
búcsúlevelek

adománylevelek arengái és narrációi
politikai, diplomáciai levelezés
jobbágylevelek
panaszlevelek
feljelentő levelek
becsmérlő levelek
humoros levelek
obszcén tartalmú levelek
firkák, rajzok, ábrák, tollpróbák (probatio calami)

írástudás
az íródeákok, a törökök magyar íródeákjai (tyatók) és leveleik
a régi magyar levelek helyesírása
a régi magyar kézírás betűformái
a levelek grafológiai vizsgálata
titkosírásos, rejtjeles levelek
levélzáró pecsétek
postaszolgálat, postaállomások

naplók ismertetése
ismeretlen emlékkönyvek feltárása
naptári feljegyzések
alkalmi feljegyzések, etc.

A LEVÉL

- Mikó Pál: *Női magyar levélstílus a XVII. században*. Székelyudvarhely, 1896.
- Angyal Dávid: *A XVII. század levéltudománya*. = *A magyar irodalom története*. I. köt. Szerk. Beöthy Zsolt. Bp. 1899, 347–352.
- Vajda Endre: *A posta története*. Bp. 1967.
- Vizkelety András: *A szép levél*. = Az OSzK Évkönyve 1969, 409–434.
- Papp László: *Magyar nyelvű levelek és okiratok formulái a XVI. században*. Bp., 1964. (Nyelvtudományi értekezések, 44)
- Merényi Varga László: *A manierista stílusművelet Rimay levelében*. = ItK, 1970. 503–507.
- Hargittay Emil: *Régi magyar levél – régi magyar irodalom (XVI. sz. közepe – XVII. sz.)* = *Régi magyar levelestár (XVI–XVII. század) I. Vál., sajtó alá rend., bev., jegyz.* Hargittay Emil. Bp. 1981, 5–34. (Magyar Hírmondó)
- Kecskeméti Gábor–Kőszeghy Péter–Lux Etelka: *levél = Magyar Művelődéstörténeti Lexikon középkor és kora újkor, VII. Főszerk. Kőszeghy Péter. Balassi K., Bp., 2007, 10–18. (bibliográfiával)*

LEVÉLKIADÁSOK

- Brutus Mihály levele Bekes Gáspárhoz. = Brutus, Michael: *Opera varia selecta*. Berolini, 1697, 208–214.
- Pray, Georgius: *Epistolae procerum regni Hungariae*. Posonii, 1787.
- Régi magyar nyelvemlékek. II. kötet. Vegyes tárgyú magyar iratok 1342–1599*. Szerk. Döbrentei Gábor. Buda, 1840.
- Waltherr László: *Érdekes levél*. = Athenaeum, 1840, I. félv. 25. szám, 390–393.
- Magyar leveles tár. I. Négy száz magyar levél a XVI. századból. 1504–1560*. Közli Szalay Ágoston. Pest, 1861.
- Thaly Kálmán: *Három ismeretlen levél Gyöngyösi Istvántól*. = Századok, 1870, 123–127.
- Thaly Kálmán: *Még egy levél Gyöngyösi Istvántól*. = Századok, 1871, 281–284.
- Hanthó Lajos: *Gosnovicer Mátyás leveles könyve [Libellus expeditionum missilium studio et opera Matthiae Gosnoviceri Junioris Leuchovienis collectarum]*. = A lőcsei Magyar Királyi Főreáltanoda értesítője. 2. szám. 1871. Szerk. Hanthó Lajos. Kassa, 1871, 1–9.
- Thaly Kálmán: *Három újabb levél Gyöngyösi Istvántól*. = Századok, 1873, 506–510.
- Oláh Miklós: *Levelezése*. Kiad. Ipolyi Arnold. Bp., 1875.
- Deák Farkas: *Wesselényi Anna özv. Csáky Istvánné (sz. 1584 †1649) életrajza és levelezése*. Bp., 1875.
- A két Rákóczy György fejedelem családi levelezése 1632–1600*. Szerk. Szilágyi Sándor. Bp., 1875.
- Bethlenfalvi gr. Thurzó György levelei nejéhez, Czoborszentmihályi Czobor Erzsébethez, 1590–1616. 1–2. Kiad. gr. Zichy Edmund. Bp., 1876.
- Deák Farkas: *Magyar hölgyek levelei*. Bp. 1879.
- rállyá választatása történetéhez. Közölve a bécsi államlevéltárból*. = Történelmi Tár, 1879, 738–740.
- Károlyi Árpád: *Magyar missilis levelek Békés Gáspár zavarása és Báthory István lengyel királlyá választatása történetéhez. Közölve a bécsi államlevéltárból*. = Történelmi Tár, 1879, 738–740.
- Szádeczky Lajos: *Magyar levelek a XVI. század közepéről*. = Történelmi Tár, 1880, 597–601.
- Károlyi Árpád: *Békés Gáspár két magyar levele, 1576*. = Történelmi Tár, 1881, 784–787.
- Károlyi Árpád–Szalay László: *Nádasdy Tamás családi levelezése*. Bp. 1882.
- Pázmány, Lippay és Esterházy levelezése I. Rákóczy Györggyel*. Közli Beke Antal. Bp., 1882.
- Deák Farkas: *Gr. Tököly Imre levelei a gr. Teleki család marosvásárhelyi levéltárból*. Bp. 1883.
- Bethlen Gábor fejedelem levelezése*. Kiad. Szilágyi Sándor. Bp., 1887.
- Alsó-sztrégovai és rimai Rimay János államiratai s levelezése*. Kiad., bev. Ipolyi Arnold. Bp., 1887.
- Szádeczky Lajos: *Sobieski és Teleki levelezése, 1684–1686*. Történelmi Tár, 1887, 543–558, 734–748; 1888, 160–175, 334–368.
- Szádeczky Lajos: *Kovácsóczy Farkas levelei (1577–1594)*. = Történelmi Tár, 1892, 684–699; 1893, 33–51.
- I -R: *Fráter György leveles könyve*. = Történelmi Tár, 1893. (Valójában Várday Pál leveleskönyvének töredéke!)
- Merényi Lajos: *Wesselényi Ferencz levelei füleki kapitánysága idejéből, 1639–1644*. = Hadtörténelmi Közlemények, 1893.

- Szenczi Molnár Albert *Naplója, levelezése és irományai*. Kiad. Dézsi Lajos. Bp., 1898.
- Koncz József: *Szalárdi János kiadatlan levelei és reá vonatkozó apró adatok*. = ItK, 1899, 83-101, 211-228, 335-346.
- Merényi Lajos: *Esterházy Miklós levelei Nyáry Kristinához, 1624–1639*. = Történelmi Tár, 1900.
- Merényi Lajos: *Esterházy Miklós újabb levelei Nyáry Kristinához*. = Történelmi Tár, 1901.
- Teleki Mihály *Levelezése, 1–8*. Szerk. Gergely Sámuel. Bp., 1905–1926.
- R. Kiss István: *A magyar behytartótanács I. Ferdinánd korában és 1549–1551. évi leveles könyve*. Bp. 1908.
- Visegrádi János: *Wesselényi Ferenc levelei 1646–1664*. = *Adalékok Zemplén vármegye történetéhez*. Sátoraljaújhely, 1909, 292-301; 1910, 33-64, 134-149.
- Pázmány Péter *Összegyűjtött levelei, I–II*. Kiad. Hanuy Ferenc. Bp., 1910–1911.
- Komáromy András: *Magyar levelek a XVI. század közepéből*. = Történelmi Tár, Bp., 1907; 1908; 1911. (8 közlemény)
- Badics Ferenc: *Gyöngyösi István ismeretlen levelei*. = ItK, 1913, 65-98.
- A budai basák magyar nyelvű levelezése, I. 1553–1589*. Szerk. Takáts Sándor, Eckhardt Ferenc, Szekfű Gyula. Bp., 1915.
- Ödöngő Ábel [Takáts Sándor]: *Vitézlő Ganzser György főpecér levele*. = MNy, 1916, 345-346.
- Takáts Sándor: *A régi levelek humora*. = T. S.: *A régi Magyarország jókedve*, Bp., 1921.
- Széki gróf Teleki József özvegye Bethleni Bethlen Kata grófnő írásai és levelezése. 1700–1759. I. kötet*. Kiad. Szádeczky Kardoss Lajos. Bp., 1922.
- Mályusz Elemér: *A Nádasdy-levéltár magyar levelei*. = Levéltári Közlemények, 1923.
- Kelemen Lajos: *Két régi levél. 1. Bornemissza Anna levele Teleki Mihályhoz. 2. Bethlen Kata levele gr. Teleki Lászlóhoz*. = Pásztortűz, 1924, 239–240.
- Házi Jenő: *XVI. századi magyar nyelvű levelek Sopron sz. kir. város levéltárából*. Sopron, 1928.
- Trócsányi Zoltán: *A leghosszabb magyar káromkodás. Horváth Mihály szitkozódó levele Szabó Gyurkához 1663-ban*. = T. Z.: *A történelem árnyékában*. Bp., 1936, 64-67.
- Schulek Tibor: *Ismeretlen Bornemissza-levelek*. = Protestáns Szemle, 1937, 52-61.
- A két Zrínyi Miklós körmendi levelei*. Közzéteszi Iványi Béla. Bp., 1943.
- Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király levelezése. I–II. kötet*. Kiad. Veress Endre. Kolozsvár, 1944.
- Két vitéz nemesúr, Telegdy Pál és János levelezése a XVI. század végéről*. Kiad. Eckhardt Sándor. Bp. 1944.
- Eckhardt Sándor: *Jobbágyulevek a XVI. századból*. = Magyar Nyelv, 1949, 332-334; 1950, 88-90, 272-274; 1954, 202-205, 484-490; 1959, 543-546; 1960, 387-392; 1963, 481-487.
- Jobbágyulevek*. Összeáll., előszó H. Balázs Éva. Bp., 1951.
- Balassi Bálint *Összes művei, I*. Összeállította Eckhardt Sándor. Bp., 1951.
- Rimay János: *Összes művei*. Összeállította Eckhardt Sándor. Bp., 1955.
- Eckhardt Sándor: *Magyar levelek a XVI. század első feléből*. = Magyar Nyelv 1955.
- Takáts Endre: *Sopron megyei jobbágyulevek a 18. századból*. = Soproni Szemle, 1956, 64-66.
- Balassi Bálint *Összes versei, Szép magyar komédiája és levelezése*. Bp. 1974.
- Zrínyi Miklós *Összes művei. I–II*. Kiad. Csapodi Csaba, Klaniczay Tibor. Bp., 1958.
- Árpád-kori és Anjou-kori levelek. XI–XIV. század*. Sajtó alá rend. Makkai László és Mezey László. Bp. 1960. (Nemzeti Könyvtár)
- Takáts Sándor: *A magyar és török íródéakok*. = T. S.: *Művelődéstörténeti tanulmányok a 16–17. századból*. Szerk. Benda Kálmán, Bp., 1961.
- Csapodi Csaba: *Kiadatlan Zrínyi-levelek*. = ItK, 1962, 639-657, 740-756.
- Végvári levelek. (Egri és váradi pasák s szolnoki bégek levelezése magyar végvári kapitányokkal és hódoltsági helységekkel) 1660–1682*. Sajtó alá rend., bev., jegyz. Izsépy Edit. Bp. 1962. (A budapesti Egyetemi Könyvtár kiadványai, 17.)
- Mikes Kelemen: *Törökországi levelek és Misszilis levelek*. Kiad. Hopp Lajos. Bp., 1966.
- Spáczay Hedvig–Gottreich László: *Losonczy Anna ismeretlen levelei*. = Hadtörténelmi Közlemények, 1966.
- Sambucusbriefe im Kriegsarchiv von Trnava*. Graz–Wien–Köln, 1968.
- Forgách Mihály és Justus Lipsius levélváltása*. Közzéteszi a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézete Reneszánsz-kutató Csoportja. Bp., 1970.
- Magyar humanisták levelei XV–XVI. század*. Vál., bev., jegyz. V. Kovács Sándor. Bp. 1971.
- Gál István: *Erdélyi levelek a British Museumban*. = Acta Historiae Litterarum Hungaricarum, X–XI. Szeged, 1971, 157-161.

- Szigetvári várkapitányok levelezése 1550–1561.* Szigetvári Várbaráti Kör, 1971.
- Erdélyi jobbágyok panaszlevelei.* Kiad. Kovách Géza. Bukarest, 1971.
- Borsos Tamás: *Vásárhelytől a Fényes Portáig. Emlékiratok, levelek.* Sajtó alá rend., bev., jegyz. Kocziány László. Bukarest, 1972.
- Ecsedi Báthori István levelei Bocskaihoz.* Szeged, 1972. (Irodalomtörténeti dolgozatok, 68)
- Benda Kálmán: *Nyáry Pál és Várday Kata levelezése 1600–1607.* Kisvárdai Vármúzeum Kiadványai, 7)
- Tóth István: *Egykorú kiadatlan levél Balassi Bálint elbujdosásáról.* = MKSz, 1975, 61-66.
- Benda Kálmán: *Pázmány Péter néhány kiadatlan levele.* = ItK, 1975, 685-891.
- Coron, Antoine: *Justus Lipsius levelezése a magyarokkal és Révay Péter kiadatlan levele Lipsiushoz.* = ItK, 1976, 490-496.
- Utazások a régi Európában. Peregrinációs levelek, útleírások és útinaplók (1580–1709).* Vál., előszó, jegyz. Bonder Pál. Bukarest, 1976.
- Szeretők és házastársak.* A leveleket vál., utószó, jegyz. Erdődy Edit. Bp. 1978. (Magyar tallózó, 21)
- Horváth Iván: *Telegdi Kata verses levele.* = *A régi magyar vers.* Szerk. Komlós Tibor. Bp., 1979, 161-180.
- Vass Előd: *Öcsödi jobbágylevelek és tanúvallomások a Békés megyei bódoltságból.* = Agrártörténeti Szemle, 1980, 172-192.
- Peregrinuslevelek 1711–1750. Külföldön tanuló diákok levelei Teleki Sándornak.* Készült Jankovics József irányításával. Szeged, 1980. (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 6.)
- Régi magyar levelestár (XVI–XVII. század) I–II.* Vál., sajtó alá rend., bev., jegyz. Hargittay Emil. Bp. 1981. (Magyar Hírmondó)
- Literátor-politikusok levelei Jenei Ferenc gyűjtéséből (1566–1623).* Sajtó alá rend. Jankovics József. Bp.–Szeged, 1981.
- Varjas Béla: *Széljegyzetek egy kiadatlan Balassi-levélhez.* = ItK, 1983, 89-96.
- Bácskai és bánati jobbágylevelek (1676–1848).* Szerk. Hegedűs Antal. Újvidék–Novi Sad, 1984.
- Mátyás király levelei. 1460-1490.* Válog., előszó és jegyz. V. Kovács Sándor, ford. Ballér Piroska. Bp. 1986.
- Szilágyi Ferenc: *Elfeledett és ismeretlen magyar írólevelek, I, Zrinyi, Gyöngyösi levelesládájából.* = It, 1986, 743-747.
- Bethlen Miklós *Levelei (1657–1698), 1. kötet; (1699–1716), 2. kötet.* Összegyűjt, sajtó alá rend, bev., jegyz. Jankovics József. Bp., 1987. (RMPE, 6, 1-2)
- „*Szerelmes Orsikám...*” *A Nádasdyak és Szegedi Körös Gáspár levelezése.* Válog., előszó és jegyz. Vida Ti-vadar. Bp., 1988. (A szövegeket meghamisítja modern szavakkal)
- Pálffy Pál nádor levelei (1644–1653).* Kiad. S. Lauter Éva. Bp., 1989.
- Tudóslevelek. Művelődésünk külföldi kapcsolataiból 1577–1797.* Szeged, 1989. (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 23.)
- Ötvös Péter: *Árva Wesselényi Anna levele István fiához 1636-ból.* = Lymbus. Művelődéstörténeti Tár, II. Szeged, 1990, 101-104.
- Középkori leveleink (1541-ig).* Szerk.: Hegedűs Attila és Papp Lajos. Régi Magyar Levéltár, 1. Tan-könyvkiadó, Bp., 1991.
- Dudithius, Andreas: *Epistulae. Pars 1–6. (1554–1580).* Ed. Lech Szczucki, Tiburtius Szepessy, et alt. Bp., 1992–2002.
- Bél Mátyás *Levelezése.* Sajtó alá rend., bev., jegyz. Szelestei N. László és Grüll Tibor. Bp., 1993. (Magyarországi tudósok levelezése, 3.)
- „*Im kűttem én orvoságot*” *Lobkowitz Poppel Éva levelezése, 1622–1640.* Összegyűjtötte, sajtó alá rend. és a kíséret tanulmányt írta Kincses Katalin, Bp., 1993. (Régi magyar történelmi források, 3)
- Károlyi Sándor *Levelei feleségéhez (1704–1724).* I–II. Szerk. Kovács Ágnes. Debrecen, 1994.
- Tusor Péter: *Balassi Bálint ismeretlen levele Krakko város ügyészehez.* = ItK, 1997, 664-667.
- Bencze Balázs: *Irodalmi utalások egy 1605. évi magánlevelezésben.* = ItK, 1999, 666-670.
- Ötvös Péter: *Meg alkuszunk talán, csak szólhassak veled fél óráig. Levél szerelmes Losonczy Annához.* = *Mihálynap kiadvány. Írások Ilia Mihály születésnapjára.* Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, 2000, 205-209.
- Magyar leveleskönyv I–II.* Szerk. Balogh József és Tóth László. Kiadja H. Balázs Éva. Bp., 2001.
- Orczy Lőrinc és Leveleskönyve.* Közzéteszi H. Kakucska Mária. Bp., 2003.

Kovács Ágnes: *Károlyiné Barkóczy Krisztina férjéhez írt levelei a szabadságharc idején.* = *A Rákóczi-szabadságharc és Közép-Európa.* Szerk. Tamás Edit. Sárospatak, 2003, 129-145.

Herner János–Orlovsky Géza: *Macskási Boldizsár levele Teleki Mihályhoz, a felesége hűtlenségéről.* = *Lymbus, Magyarságtudományi Forrásközlemények, Bp., 2004, 79-83.*

Iványi Béla: *A Batthyány nemzetség körmendi levéltárának XVI–XVII. századi missilis levelei (1526–1700)* = *A körmendi levéltár missilis levelei (2. rész 1526–1700).* A kézirat anyagát rendezte, és a technikai szerkesztést végezte Vizi László. Körmend, 2005.

Bethlenfalvi Thurzó Elek levelezése (Források a Habsburg–magyar kapcsolatok történetéhez) I. 1526–1532. Közreadja és bev. Erdélyi Gabriella. Bp., 2005. (Lymbus kötetek, 1)

Fodor Zsuzsanna – Nagy Zsuzsanna: *Magyar főurak levelei a zágrábi püspökhöz (1611–1703)* = *Lymbus, Magyarságtudományi Forrásközlemények, Bp., 2006, 129-139.*

Horn Ildikó: *Bethlen Györgyhez és Károlyi Klárához intézett levelek (1558–1574).* Lymbus, Magyarságtudományi Forrásközlemények, Bp., 2008, 7-42.

Kőszeghy Péter: *Balassi Bálint záloglevele 1585-ből.* = *A Stollwerk.* Stoll Béla 80. születésnapjára. 2008. február 15., 26-27.

A Batthyány-levéltár missilis-gyűjteményének mutatója. = Magyar Országos Levéltár. Letölthető pdf-formátumban itt: 1. rész, 2. rész, 3. rész, 4. rész:

http://www.mol.gov.hu/bal_menusor/hasznalat/kiadvanyok/kiadvanyok/segedletek_repertoriumok/batthyany_leveltar_missilis_gyujtemenyenek_mutatoja.html

ALBUM AMICORUM, NAPLÓ

Latzkovits Miklós: *Inscriptiones Alborum Amicorum. 16–18. századi hungarika jellegű albumbejegyzések adatbázisa.* = <http://iaa.jgypk.hu/>

Homonnai Drugeth Bálint *Naplója.* Kiad. Naményi István. = *Tudománytár, Értekezések, 5. köt.* 1839, 172-182, 252-261, 315-324, 363-375.

Podhradczky József: *IX. oklevelés toldalék. Habardy László naplója.* = *Tudománytár, 1842, 128.*

Magyar történelmi évkönyvek és naplók a XVI–XVIII. századból. Gyulafy Lestár följegyzései. Bp. 1881.

Bezerédj Zsigmond *Utazási naplója 1665-ből.* Közli Marczali Henrik. = *Történelmi Tár, 1883, 353.*

Mednyánszky Dénes: *Szulyói Felix Balázs emlékalbuma, 1620.* = *Turul, 1886, 126-130.*

A Horváth Stansith család emlékkönyve. A nagyöri családi levéltárban lévő eredetiről másolta Ábel Jenő (1858–1889). MTA Könyvtára, Kézirattár, MS 335/12.

Komáromy András: *Forgách Imre naplója.* = *Turul, 1889.*

Ifj. Kemény Lajos közli: *Probatio Calami [1632, 1651].* = *Történelmi Tár, 1890, 196–197.*

Pokoly József: *Bogáthy magáról és Dávid Ferencről.* = *Keresztény Magvető, XXXVII (1902), 262-266.*

Kanyaró Ferenc: *Fölvilágosító észrevételek Bogáti családi érdekű feljegyzéseiből.* = *Keresztény Magvető, XXXVII (1902), 266-270.*

Wertner Mór: *Magyarok külföldi emlékkönyvekben.* = *Erdélyi Múzeum, 1904, 334-339, 473-476.*

Masnicus Tóbiás emlékkönyve. = *MKSz, 1926, 431-433.*

Kertész Manó: *Szállók az úrnak. Az udvari magyar beszéd története.* Bp., [1932.]

Paulinyi Oszkár: *Az első magyar országgyűlési napló.* = *Bécsi Magyar Történeti Intézet Évkönyve, Bp., 1934.*

Csáji Pál: *Ladmóczy István albuma.* = *Református Egyház, 1959. 22. sz., 479-480.*

Szepsi Csombor Máté: *Europica varietas.* = *Szepsi Csombor Márton Összes művei.* Sajtó alá rend. Kovács Sándor Iván és Kulcsár Péter. Bp., 1968.

Jakó Zsigmond: *Miskolci Csulyak István peregrinációs albuma.* = *Acta Historiae Litterarum Hungaricarum. Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Tomus X–XI.* Szeged, 1971. 59-72.

Gál István: *Comenius-bejegyzés Mezőlaki János albumában.* = *Irodalmi Szemle, 1976, 470-472.*

Bethlen Mihály *Útinaplója [1691–1695].* Sajtó alá rend., utószó Jankovics József. A latin szövegeket ford., jegyzetek Kulcsár Péter. Bp., 1981. (Bibliotheca Historica)

Szelestei N. László: *Két emlékkönyv – Rimay János ismeretlen bejegyzéseivel.* = *ItK, 1982. 656-659.*

Batthyány Kristóf európai utazása 1657–1658. Szövegmond., utószó Szelestei Nagy László Bp., – Szeged, 1988.

Hegedűs Attila: *XVI. század eleji misszálisek helyesírása. = A magyar nyelv rétegződése. A Magyar Nyelvészek IV. Nemzetközi Kongresszusának előadásai.* Szerk. Kiss Jenő és Szűts László. Bp., 1988, 415-420.

Szelestei N. László: *Hranicae Mátyás (1569–1618 után) bejegyzései egy Eber-féle Calendarium historicumban.* = Lymbus. Művelődéstörténeti Tár, IV. Szeged, 1992.

Benkő Elek: *Rovásírásos bejegyzések Miskolci Csulyak István peregrinációs albumában.* = Erdélyi Múzeum, 1994.

Tóth István György: *Mivelhogy magad írást nem tudsz ... Az írás térbővítése a művelődésben a kora újkori Magyarországon.* Bp., 1996. (Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok, 17)

Révay Zoltán: *Titkosírások. Fejezetek a rejtjelezés történetéből.* Szeged, 2001.

Szenci Molnár Albert *Naplója.* Közéteszi Szabó András. Bp., 2003. (Historia Litteraria, 13)

Gömöri György: *A strassburgi akadémián tanuló XVI. századi magyarok album-bejegyzései.* = Lymbus, Magyarságtudományi Forrásközlemények, Bp., 2005, 49-53.

Iványosi-Szabó Tibor: *Probatio calami (Tollpróbák a XVII. századból).* = Forrás, 2006/4., 90-112.

Kedves Kollégák! Kérem szíves hozzájárulásukat a fenti, fogyatékos bibliográfiához, javítással, kiegészítéssel, vagy nagyobb mérvű bővítéssel!

Összeállította: *Szentmártoni Szabó Géza*

* * * * *

Levél Thelegdy Kata aláírásával ángyához, Kisvárdra, 1599. szeptember 18. előtt

Szolgálatomat írom kegyelmednek, mint szerelmes Asszonyomnak, Ángyomnak. Istentől minden jókat kívánok kegyelmednek megadatni, mind az kegyelmed javain örüldökkel egyetemben.

Magam állapotja felől, szerelmes Asszonyom, azt írhatom, Istennek hála, mind Erzsókkal öszve, jó egészségségben vagyok, de uram űkegyelme igen beteges, most mégis jobbadon vagyok.

Szerelmes Asszonyom, az kegyelmednek mesterségesen gondolt, jó akaratjából formált és bölcsességesen írt levelit megolvastam, kibem úgy gyönyörködöm, *mint az gyöngyhalászok, mikor ű hálójak gazdag szép prédával, megtelik gyöngyökkel; azok között, alig hiszi, örömben melyiket kaphassa, tégye kebeliben. Azvagy, mint az szép parlagon sétáló kis nyulakat, kik nagy mulatsággal vadásszák ebekkel, mikor félseken egynehányat látnak, véletlen találnek, ű nagy örömben, nem tudják hamarban, melyiket költhessék, indítsák űzésben. Azvagy csak házunknál (tudom, voltál annál), mikor kertcskémben, mégyek bé kedvembe, hogyha megtekintem, melyeket két kezem űltetett, vagy vetett az sovány homokban; nem tudom, melyiket szakasszam elébben.*

Igy én az kegyelmednek gyönyörűséggel, hozzámvaló jóakaró szeretettel megrakott levelit olvastatván, ugyan nem tudom, melyik ríszibe gyönyörködtessem szegény honn lakos szívemet, vagy melyik ríszit végyem elő, kire választ írjak kegyelmednek. Gondolván azt is, hogy parasztembernek Rómába menni, bölcsék közt bolondnak vetekedni, az bölcsességnek istenasszonyi: Pallas és Minerva oltalma alatt lívőkkel válasszal igyekezni, nem különben, mint jó táncost ingerleni, azvagy ugrásra kecskét tanítani.

Látom, szerelmes Asszonyom, és értem, hogy immár kegyelmed Pallas és Minerva istenasszonnak (az szegény Diana asszont, vadászó sereggel hátrahagyván) kedvit találta, *szép csörgő patakú, gyönyörű folyású, minden szép füvekkel, fákkel, virágokkal; zúgó, csörgő folyás mellett sok szép szavú, kiterjedt szép ágú és gyönyörködtető fákon nagy ékesen szóló madarakkal; megékesített forrással, szép kúttal, mint egy áldozattal, holott fűredjenek, tisztelvin szép barlanggal, kiknek tudom, hogy az kegyelmednek énhozzám való szeretetiért, kegyelmed éngem is esméretibe, kedvibe juttat. Noha az szép forrás, fűredés, tisztaság; erdei szép barlang, hegyeken, völgyeken mulatság, nyájasság nem Pallast, Minervát, hanem csak Dianát illeti, mint asszonyát. Mert Pallas, Minerva, ezt minden jól tudja, kulcsos városokat laknak, szép várakat, erdőket, hegyeket, völgyeket, mezőket nem járnak, búdosnak. Hanem Dianának, mint nagy fű vadásznak, az ű sereggel, Hamadri Nymphákkal engedték lakóul, mint atyjokfiának. Nem filek azért, hogy azok az istenasszonyok ott, az kegyelmed csinálta forráskút mellett találtassanak, kiknek lakóhelyek az szép kulcsos városok, királyok, urak házai, palotái. Annál inkább, hogy kegyelmedekért énnékem választ tehessenek, csak azt lássa inkább meg kegyelmed, szerelmes Asszonyom, hogy az az kegyelmed csinálta forrás mellett Dianát, az erdőknek, hegyeknek, forrásoknak istenasszonyát, úgy ne találja kegyelmed, mint írják, hogy egy Acteon nevű ember találta volt. De ezeket az köztünk való mulatság kedvéért írom csak,*

hogy az kegyelmednek secretariususa is – kinek az Úristentől, kegyelmeddel egyetemben, hosszú életet, minden jót kívánok – ne alítsa, hogy csak az forrás mellett laknak az poéták. Mert sütnék az homokba is néha tyúkmonyat, noha csak ritkán azért. Mert én orosz poétát Tivadarnál, szentet Ricnél, orosz vitézt sem hallottam többet Ignáténál, kiket tudom, hogy egyik sem ivutt az kegyelmednek forrásából.

Ím, kegyelmes szerelmes Asszonyom, az vont aranyat is elküldtem, de az én életemben, az Isten látja, soha rosszabbal nem volt igyem, ím, azmint megtekerhettem, elküldöttem kegyelmednek. Ezzel az jó Istennek ajánlom kegyelmedet mind az kegyelmed javain örülőkkel egyetemben. Írtam Kisvárdában, ma pínteken.

Kegyelmednek tiszta szíbűl szolgál

Thelegdi Kata

Kegyelmed az levelet senki kezibe ne adja!

A leány Asszonyoknak kegyelmed én szómmal mind fejenkint szolgálatomat mondja. A leányim is kegyelmednek, mint szerelmes Asszonyoknak és mind az leány Asszonyoknak szolgáltojokat ajánlják.

*****

**Balassi Bálint viaszba nyomott pecsétje Batthyány Ferencnek írott levelén,
Pozsony, 1593. március 21.**

